

„Dziewięć dziesiątych naszego szczęścia polega na zdrowiu” *A. Schopenhauer*

Szanowni Rodzice!

Jednym z warunków właściwego rozwoju dziecka jest dbałość o jego zdrowie, w tym o prawidłową postawę ciała. Czynnikiem mającym zasadniczy wpływ na prawidłową sylwetkę, jest szeroko pojęta aktywność ruchowa. Należą do niej obowiązkowe zajęcia wychowania fizycznego oraz dodatkowe ruchowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne. Najważniejsze wydaje się wyrobienie u dzieci nawyku i odczuwania potrzeby ruchu, chęci aktywnego spędzania wolnego czasu oraz czerpanie przyjemności z uprawiania sportu. To zadanie dotyczy przede wszystkim nauczycieli i trenerów, ale także rodziców. Nie da się ukryć, iż to my, dorośli jesteśmy dla dzieci ważnym wzorem do naśladowania, również w tym zakresie.

Jak pokazują badania przesiewowe kolejnych roczników, coraz powszechniej u dzieci i młodzieży występują wady postawy, a najczęstszym czynnikiem powodującym odchylenia od normy jest siedzący tryb życia, zarówno w szkole, jak i w domu. Skutkami nieskorygowanych wad postawy jest mniejsza sprawność organizmu, tj. narządu ruchu, krążenia, oddychania, zmiany zwyrodnieniowe w przyszłości i poważne problemy zdrowotne w życiu dorosłym, a także widoczne skutki estetyczne.

„Łatwiej zapobiegać niż leczyć” – to przysłowie sprawdza się w odniesieniu do dbania o prawidłową sylwetkę, a sposób w jaki można je realizować, nie jest trudny i możliwy do wykonania na wiele sposobów. Zachęcam więc do podejmowania wszelkich form aktywności ruchowej, również, a może przede wszystkim razem z dzieckiem, dostosowanej do pory roku, tj. jazda na rowerze, rolkach, gry i zabawy z piłką, badminton, jazda na łyżwach, sankach oraz niezależnie od pogody przez cały rok - spacer, gimnastyka, pływanie, tenis stołowy itp. To tylko wybrane propozycje, do których nie trzeba dużych przygotowań czy drogiego sprzętu, a jest ich zapewne o wiele więcej.

Na początku roku szkolnego, od kilku już lat, odbywają się w naszej szkole, badania lekarskie pod kątem wykrywania wad postawy wśród uczniów klas młodszych i kwalifikacja na zajęcia gimnastyki korekcyjno – kompensacyjnej. Gimnastyka korekcyjna ma na celu wzmocnienie mięśni posturalnych, tj. grzbietu, brzucha, pośladków, odpowiedzialnych za utrzymanie właściwej postawy, wzmocnienie mięśni stóp przeciwdziałając płaskostopiu, a przede wszystkim wyrobienie u dzieci nawyku samodzielnego korygowania swojej postawy w różnych sytuacjach codziennego życia. Systematyczne ćwiczenia korekcyjne to jedyny skuteczny sposób na wyeliminowanie lub zmniejszenie zaburzeń sylwetki oraz niedopuszczenie do pogłębiania się występującej u dziecka wady i zapobieganie poważniejszym ich skutkom.

Jeżeli Wasze dziecko zostało zakwalifikowane do zajęć gimnastyki korekcyjnej i wyraziliście zgodę na udział dziecka w tych zajęciach lub przekazaliście do szkoły skierowanie od lekarza specjalisty, to ważne jest, by dziecko uczestniczyło w nich regularnie. Jedna godzina zajęć w tygodniu, to jednak zdecydowanie za mało, dlatego w celu osiągnięcia optymalnych efektów, zachęcam do ćwiczeń domowych pod Waszym - Rodziców kierunkiem, a jeszcze lepiej – z Waszym udziałem. Poniżej proponuję kilka zestawów ćwiczeń, odpowiednio do różnych wad postawy, z opisem gwarantującym poprawność ich wykonania. Ćwiczenia te są znane dzieciom z zajęć gimnastyki korekcyjno – kompensacyjnej, by mogły stanowić ich kontynuowanie w domu.

Ogólne wskazówki dla ćwiczących

1. Ćwiczenia wykonuj na kocu, czystej podłodze lub dywanie w przewietrzonym pomieszczeniu.
2. Ćwiczenia wykonuj codziennie po 10- 15 min.
3. Ćwicz w godzinach popołudniowych lub wieczornych, nie bezpośrednio po posiłku.
4. Ćwicz w lekkim, najlepiej gimnastycznym stroju.
5. Ćwiczenia wykonuj bardzo dokładnie i bez pośpiechu, pamiętając o rytmicznym głębokim oddychaniu (wdech- nosem, wydech- ustami, dwa razy dłuższy niż wdech).
6. Zwiększaj stopniowo liczbę powtórzeń każdego z ćwiczeń.
7. Wybieraj różne wersje ćwiczeń, dla ich urozmaicenia.
8. Gdy jesteś zmęczony(a), odpocznij, leżąc tyłem (na plecach) z ugiętymi nogami.
9. Pamiętaj, że tylko przez systematyczne ćwiczenia, można osiągnąć zamierzony efekt.
10. Jeżeli ogarnia cię zniechęcenie, przezwyciężaj go, przypominając sobie, że celem jest to, co najważniejsze – zdrowie.

Zestaw ćwiczeń kształtujących nawyk postawy skorygowanej dla wszystkich dzieci

1. Stanie tyłem do ściany, przyjęcie postawy skorygowanej, tj. pięty przy ścianie połączone, NN proste połączone w kolanach, brzuch wciągnięty, całe plecy przylegają do ściany, łopatki ściągnięte (ręce początkowo w „skrzydełka”, potem prosto wzdłuż tułowia), barki opuszczone, głowa prosto, wzrok przed siebie.
  - Wersja trudniejsza: na głowę kładziemy książkę, woreczek z grochem, itp.
2. Siad skrzyżny tyłem do ściany w postawie skorygowanej, tj. pośladki przy ścianie, NN skrzyżowane, plecy przylegają do ściany, łopatki ściągnięte, ręce początkowo w „skrzydełka”, potem dłonie ułożone na kolanach), barki opuszczone, głowa prosto, wzrok przed siebie.
  - Wersja trudniejsza: na głowę kładziemy książkę, woreczek z grochem, itp.
3. Stanie przed lustrem, kontrola wzrokowa postawy ciała. Zwracamy uwagę na: stopy, kolana, brzuch, ramiona, łopatki, głowę.
  - Wersja trudniejsza: po kontroli wzrokowej, zamknięcie oczu i utrzymywanie pozycji skorygowanej. Następnie rozluźnienie mięśni i ponowne przyjęcie postawy skorygowanej bez otwierania oczu.
4. Siad na krześle (z oparciem i bez) przed lustrem, kontrola wzrokowa ciała. Zwracamy uwagę na: ustawienie głowy, ramion, pleców, brzucha, kolan i stóp.
  - Wersja trudniejsza: po kontroli wzrokowej, zamknięcie oczu i utrzymywanie pozycji skorygowanej. Następnie rozluźnienie mięśni i ponowne przyjęcie postawy skorygowanej bez otwierania oczu.

5. Przejście (można po narysowanej linii) w skorygowanej postawie, początkowo RR w „skrzydełka”, zwracamy uwagę na stawianie stóp w jednej linii – stopa przed stopę.
- Wersja trudniejsza: przejście z woreczkiem, książką, zeszytem na głowie.

Zestaw ćwiczeń na asymetrię łopatek i boczne skrzywienie kręgosłupa

1. Siad klęczny, stopy i kolana złączone, RR wyprostowane w górę - opad tułowia, maksymalne wysuwanie do przodu, bez odrywania pośladków od pięt. Powrót do pozycji wyjściowej.
  - Wersja z piłką: trzymanie w RR piłki i toczenie jej po podłodze maksymalnie do przodu.
2. Leżenie na brzuchu, RR zgięte w łokciach, na podłodze, broda oparta na dłoniach, NN wyprostowane i złączone -uniesienie głowy i tułowia, wyprost RR do przodu, odchylenie wyprostowanych RR w bok, powrót do pozycji wyjściowej.
  - Wersja w parach naprzeciw: toczenie piłki do siebie, wypychanie jej oburącz.
3. Leżenie na brzuchu, RR zgięte w łokciach, na podłodze, broda oparta na dłoniach, NN wyprostowane i złączone - wznos NN nad podłogę, rozkrok NN, złączenie NN, powrót do pozycji wyjściowej.
  - Wersja z piłką: podnoszenie nad podłogę piłki trzymanej między stopami i opuszczanie.
4. Leżenie na plecach, NN ugięte w kolanach, stopy oparte na podłodze, RR proste wzdłuż tułowia, długi wdech nosem z jednoczesnym przesuwaniem wyprostowanych rąk za głowę, wydech ustami z jednoczesnym opuszczeniem rąk do pozycji wyjściowej.
5. Siad klęczny lub klęk prosty przed stolikiem, tak by broda była na wysokości blatu – dmuchanie piłeczki pingpongowej do „bramki” z pudełka na stole.

- Wersja w parach naprzeciw: dmuchanie piłeczki do siebie, można ograniczyć tor za pomocą sznurków lub patyków po bokach.

Zestaw ćwiczeń na plecy okrągłe

1. Siad ugięty na podłodze lub siad na krześle bez oparcia, stopy i kolana złączone, RR wyprostowane w górę – zgięcie RR w „skrzydełka” (policz do 10), powrót do pozycji wyjściowej.
  - Wersja z patykiem trzymany poziomo w dłoniach: ściągnięcie patyka na wysokość łopatek (policz do 10) , powrót do pozycji wyjściowej.
2. Siad skrzyżny, RR wyprostowane w bok - kręcenie kółeczek RR do tyłu.
  - Wersja w parach tyłem do siebie, złączonych plecami: jednoczesne unoszenie wyprostowanych RR do góry i opuszczanie w dół.
  - wersja z przyborami: w dłoniach trzymamy woreczki, piłeczki, klocki itp. – uniesienie wyprostowanych RR nad głowę, przełożenie przedmiotów z ręki do ręki i powrót do pozycji wyjściowej.
3. Leżenie przodem (na brzuchu) , RR splecione na pośladkach, NN wyprostowane złączone - unoszenie głowy i tułowia w górę , powrót do pozycji wyjściowej.
  - Wersja z piłką: RR wyprostowane na boki, w dłoni piłka, przetaczanie piłki po podłodze z ręki do ręki.

- Wersja z przyborami: RR wyprostowane w przód, w dłoniach trzymamy woreczki, piłeczki, klocki itp.: przeniesienie rąk bokiem w tył i przełożenie przedmiotów z ręki do ręki, powrót do pozycji wyjściowej z przełożeniem przedmiotów z ręki do ręki.
4. Leżenie tyłem (na plecach) RR splecione na karku, łokcie mocno dociśnięte do podłogi, NN wyprostowane uniesione ok. 20 cm nad podłogę – wymachy nóg, „nożyce” pionowe lub poziome
    - Wersja z piłką: między stopy wkładamy piłkę – podniesienie zgiętych w kolanach NN nad podłogę, wyrzut piłki do osoby stojącej naprzeciw.
  5. Stanie, w wyprostowanych nad głową RR patyk – ściągnięcie patyka na wysokość łopatek i marsz przez kilka minut.

Zestaw ćwiczeń przeciw płaskostopiu

1. Marsz na palcach, marsz na piętach, marsz po zewnętrznej krawędzi stóp.
2. Siad na krześle – chwytanie i przenoszenie przedmiotów (np. wstążek, klocków, kasztanów, kamyczków) leżących przed krzesłem na podłodze palcami stóp.
3. Siad ugięty (nogi ugięte w kolanach, ręce podparte z tyłu) – chwytanie i podnoszenie palcami stóp piłki leżącej na podłodze.
  - Wersja w parach naprzeciw: podawanie piłki do siebie za pomocą stóp.
  - Wersja w parach naprzeciw: „wydzieranie” sobie piłki za pomocą stóp.
4. Leżenie tyłem (na plecach) RR w „skrzydełka”, NN ugięte oparte o ścianę lub drzwi – „gąsieniczki” bez odrywania stóp od powierzchni.
  - Wersja z piłką: toczenie piłki po ścianie stopami do góry i w dół, bez odrywania tułowia od podłogi.

5. Leżenie tyłem, RR w „skrzydełka” na podłodze, kręcenie kółeczek NN - „rowerek” trzymając w palcach stóp przedmioty (np. kredki, kawałek sznurka, małe piłeczki).

- Wersja na zakończenie: uniesienie nóg, odchylenie na boki i bicie braw stopami.

Mam nadzieję, że powyższa propozycja spotka się z zainteresowaniem ze strony Rodziców i innych dorosłych, zachęci do podjęcia wspólnych systematycznych ćwiczeń ruchowych z dzieckiem oraz przyczyni się do wyrobienia trwałych nawyków dbania o prawidłową postawę ciała, co przełoży się na poprawę i utrzymanie dobrego stanu zdrowia, zarówno u dzieci jak i dorosłych.

Daniela Płoszczyca

Literatura:

„Atlas ćwiczeń korekcyjnych” S. Owczarek , WSiP 1998

„Gimnastyka korekcyjna w szkole” praca zbiorowa Wyd. Sport 1998

„Gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna w szkole” praca zbiorowa Wyd. Oświatowe FOSZE 2004

"Proces korygowania wad postawy" red. M. Kutzner - Kozińska Wyd. AWF 2008